

Висновки. Отже, загалом в обох групах були виділені схожі за змістом категорії. Припускаємо, що це пов'язано з об'єктивними чинниками, передусім, з наявними в суспільстві стереотипами щодо охорони здоров'я, які багато в чому базуються на реальному стані вітчизняної медицини. Поряд із тим у досліджуваних групах ряд категорій відрізнявся за кількісними показниками. Напевно, масова свідомість оперує обмеженим набором образів, але у кожній соціальній групі вони набувають тієї чи іншої значущості.

Література:

1. Чеботарьова О.С. *Особливості соціальних уявлень студентської молоді про медицину [Електронний ресурс] / О.С.Чеботарьова // Дев'ять Сіверянські соціально-психологічні читання: Матеріали Міжнародної наукової конференції (30 листопада 2018 року, м. Чернігів) / За наук. ред. О.Ю.Дроздова, І.І.Шлімакової. – Чернігів, НУ «ЧК» імені Т. Г. Шевченка, 2019. – С.365-368. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1OB9D_LCPZq_c_zAURrn1IBhpUdlF8lVs/view*

Тези надіслані 25.01.2019 р.

Черкаська Євгенія Феліксівна

ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ЯК ФАКТОР СТАБІЛЬНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Емоційна стійкість являє собою інтегральну якість особистості, яка дозволяє людині зберігати емоційну стабільність в ході життєдіяльності [2] і визначається як якість особистості, що має професійну значущість для діяльності педагога.

Дослідниками показано, що діяльність педагога відноситься до числа найбільш напружених в емоційному плані (Н.О. Амінов, І.О. Зимня, В.А. Крутецкий, С.В. Кондратьєва, Л.М. Митіна, А.О. Реан та ін.). Реальна практика показує, що від того, наскільки терпимо складаються стосунки між педагогами і дітьми, залежить не тільки ефективність навчально-виховного процесу, а й психологічне здоров'я особистості самого педагога і дітей. Низький рівень розвитку емоційної стійкості призводить до того, що значна частина педагогів страждає численними психосоматичними захворюваннями.

Надмірні емоційні навантаження в процесі виконання професійних обов'язків викликають зниження професійної активності, негативне ставлення до педагогічної діяльності, погіршення самопочуття, порушень діяльності шлунково-кишкового тракту, серцево-судинної системи, нервові виснаження, неврози.

Структура емоційної стійкості є сукупністю компонентів, які взаємодіючи один з одним, утворюють нову якість, тому розгляд заявленого феномена є найбільш продуктивним в рамках системного підходу. Прийнято виділяти в структурі даної сукупності, наступні компоненти:

- емоційний,
- вольовий,
- мотиваційний [3].

Серед внутрішніх (суб'єктивних) причин прояви емоційної нестійкості в педагогічній діяльності виділяються наступні:

- особливості нервової системи (сила – слабкість, врівноваженість – неуврівноваженість, рухливість – інертність нервових процесів);
- емоційні особливості (сильна емоційна чутливість, надмірна емоційна збудливість);
- морально-вольові особливості (дотримання моральних принципів професії, здатність до самоконтролю, витримки, самовладання);
- мотиваційні особливості (позитивні установки щодо педагогічної діяльності, інтерес і любов до дітей, прагнення до саморозвитку та самовдосконалення);
- інтелектуальні якості (рівень загальної ерудиції, інтелектуальна і поведінкова гнучкість, почуття гумору).

Професійна діяльність педагога диктує необхідність високого рівня сформованості стресостійкості, емоційної стійкості і при цьому психологічної стабільності особистості.

Це обумовлено тим, що діяльність педагога:

- відноситься до сфери «людина-людина», дана сфера в цілому більш конфліктогенна ніж інші;
- відноситься до видів діяльності, що відрізняються великим об'ємом і варіативністю комунікацій, що вимагає рівного емоційного фону для досягнення комунікативної ефективності [2].

Так, Л.М. Аболін пропонує розгляд емоційної стійкості в двох аспектах: як результат цілісної функціональної системи емоційної саморегуляції напруженої і одночасно продуктивної діяльності і як системна якість особистості, що набувається індивідом і проявляється у нього в єдності емоційних, інтелектуальних, вольових та інших відносин, в які він втягується в умовах напруженої діяльності. Процес емоційної саморегуляції буде визначатися емоційним досвідом.

Як критерій емоційної стійкості виступає прагнення до досягнення мети діяльності. Підвищення емоційної стійкості, на думку Л.М. Аболіна, буде визначатися цілеспрямованим формуванням саморегуляції в умовах виконання діяльності. Важливим аспектом формування емоційної стійкості буде

засвоєння знань про процес саморегуляції в напруженій діяльності з подальшим аналізом реальних напружених ситуацій [1].

Те, що емоційна стійкість обумовлює ефективність педагогічної діяльності, так само підтверджується тим, що емоційна стабільність необхідна для того, щоб чинити опір моральним і емоційним навантаженням в умовах, коли потрібно зберігати високу працездатність. Висока працездатність в сфері «людина-людина» виражається в здатності відтворювати необхідний тип комунікацій тривалий час, що неможливо без емоційної стабільності і сприятливого емоційного фону.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про те, що емоційна стійкість є вкрай значущим якістю для педагогічної діяльності, необхідною умовою її ефективності.

Для формування емоційної стійкості в професійній діяльності педагога слід приділяти особливу увагу становленню та розвитку виділених особистісних характеристик. Цілеспрямований вплив на розглянуті психологічні особливості особистості педагогів, дозволить зробити значний вплив на їх емоційну стійкість в сторону її підвищення і вдосконалення.

Література:

1. Аболін Л.М. *Емоційна стійкість в напруженій діяльності, її психологічні механізми та шляхи підвищення.* – М, 1989.
2. Гордієнко В.М. *Психологія задоволеності професійно-педагогічною діяльністю.* – Іркутськ. – 2009. – 382 с.
3. Митіна Л.М., Асмаковець Е.С. *Емоційна гнучкість вчителя: психологічний зміст, діагностика, корекція.* – 2014, – 413 с.

Шебанова Віталія Ігорівна

ЗАСТОСУВАННЯ НАРАТИВНОГО ПІДХОДУ У ПОДОЛАННІ КРИЗ Й ВІДНОВЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО РЕСУРСУ ТА ГАРМОНІЇ

На сьогодні наративний підхід широко застосовуються фахівцями при наданні психологічної допомоги, щодо розв'язання різного спектру психологічних проблем особистості, нормалізації психологічного стану особистості у кризових ситуаціях життя, відновленні внутрішнього ресурсу та гармонії, ефективного функціонування в соціальному просторі й часі.